

Sovjetska Rusija v sovjetskih očeh

Zopet so porušili staro cerkveno znamenitost velike zgodovinske važnosti. To pot so se spravili nad samostan Vidubice v Kijevu iz leta 1070. Kraj, kjer je samostan stal, so preorali ter ga ga bodo spremenili v botanični vrt. Potem mislijo podreti tudi samostan sv. Jona.

*
»Stanovanjske hiše, zgrajene leta 1930. in 1931., so že v zelo slabem stanju. V kletih je namreč polno vode, ki leze skozi zid vse do prvega nadstropja, izpodjeda zid in tako uničuje hiše. Tudi obolenja radi vlažnih stanovanj niso nobena redkost.«

*
»Strojne pralnice perila zelo slabo opravljajo svoj posel, zoper kar se ljudje pogosto pritožujejo. Velik del perila pa se v pralnicah izgubi ali ga pokradejo.«

(I) Najboljše spričevalo za razmere, kakršne vladajo v Sovjetski Rusiji, so drobne vesti o življenju ruskih mest in krajev ter različnih krajev bolj ali manj uradnih ustanov, ki naj služijo blagru v boljše življenje. V naslednjem prinašamo nekaj takih vesti, prevedenih iz moskovskih »Izvestij«, »Pravde« in drugih listov.

*
»Mesto Tula ima 300.000 prebivalcev in samo 3 kopalnice. Tako morajo vsi ljudje v najslabšem vremenu čakati po 2 do 3 ure, da pridejo na vrsto. Hiše, kjer so postavljene javne kopalnice, so zelo majave; še pred kratkim se je prav pred blagajno zrušil zid. Notranjčina je največkrat polna nesnage.«

*
»Sovjetske bolnišnice.« V bolnišnici Lebjaše se zelo malo brigajo za bolnike. V kuhinji je velika nesnaga in nered. — Obednica je majhna in ozka, tako da je za vsako mizo 8 oseb namesto 6. Čakati pa je treba 20 do 25 minut, predno jedila postavijo na mizo. V svojih skladiščih za prehrano nimajo skoro ničesar razen prahu in pajčevine.«

*
»Prsti Moskve na skrajnem Vzhodu« je naslov tretjega zvezka »Spisa o vzhodnem vprašanju in boljševizmu«, kjer pisec S. L. Medelhamer, ki je preživel pet let in pol v Sovjetski Uniji in 14 let v vzhodni Aziji, poroča o rovarjenju kominterne na Kitajskem. Knjiga je velike dokazilne važnosti za proučevanje komunizma kot sovražnika vsega človeštva.

*
»V oblasti Murmansk izhaja 7 časopisov, ki po vsebini niso mnogo vredni ter v njih kar mrgoli

Letošnje poletno vreme

Menda si nihče bolj ne želi, da bi vedel, kakšno bo vreme v poletnih mesecih, kakor uradniki po mestih. Saj je to čas, ko večina njih odide na letni dopust, ki ga hoče vsaj tako preživeti, kakor si ga je zamislila. Že dolgo prej, preden si upajo odločiti se za dopust, zasledujejo razne vremenske napovedi in v trenutku, ki se jim zdi še najbolj zanesljiv in ko vse kaže, da jim tega edinega odidha ne bo mogoče slabo vreme, se odločijo iti ven z vročega in prašnega mestnega tlaka. Ker pa za daljšo dobo vsa naša vremenska poročila težko kdaj drže, je marsikdo v najlepših poletnih mesecih, ki si jih je določil za dopust, tudi bridko presenečen.

Za letošnje vremeoslovci pričajo, da bo v juliju in avgustu vreme nekako takole: Vladala bo na splošno nenavadno huda vročina, ki bo povzročila po poljih precejšnjo sušo. Vmes se bodo v daljših presledkih vrstile silovite nevihte in zato obstoji velika nevarnost tudi pred točo. Te nevihte bodo imele za posledico, da bo temperatura silno padla. Nevihte pa bodo strogo krajevnega značaja in se tako lahko zgodi, da nekateri kraji oba ta dva meseca sploh ne bodo imeli prav nič dežja. Tudi v septembru bo še precej lepo, čeprav ne več tako stalno. Deževni dnevi bodo že bolj pogosti in tedaj ne bo samo trenutnih neviht, pač pa je verjetno, da bo padal dež tudi po nekaj dni skupaj. Bo pa septembra meseca zelo vetrovno, proti koncu pa že neverjetno hladno.

Za posebno kritične smatrajo vremeoslovci v letošnjem poletju te-le dni, če začnemo že kar sredi junija: 15., 22., 24. in 30. junij, dalje 6., 8., 12., 23., in 27. julij, v avgusta pa 2., 6., 9., 16. in 22. dan. Za te dni napovedujejo večje nevihte in celo nov sneg po hribovih. Te slutnje pa veljajo še v večji meri za izvenevropske dežele. Posebno pravijo, da ne bo prizanešeno Angliji in to že sedaj v drugi polovici junija.

14 LJUBEZEN, KI UBIJA

Obresti so ves čas prispevali h glavnici. Tako sem podedoval namesto sedem sto tisoč frankov več kakor milijon frankov.

Kljub temu, da sem očima imel za svojega sovražnika, moram priznati, da se je vedel do mene vladno in obzirno. Zdelo se mi je, da ni nobenega nasprotja v njegovem vedenju do mene, prej ko sem študiral, in zdaj, ko sem bil polnoleten. Prej je hotel, da bi ga jaz zasovražil in bi zato brž, ko bi bil polnoleten, zapustil dom. On pa bi potem bil sam in bi užival nemoteno srečo ob moji materi.

Kako bi začel nastopati proti njemu? Konec koncev se mi je začelo zdeti vse skupaj neznosno. Zato sem zahteval, naj mi dovolijo, da zapustim materni dom in si uredim sam svoje stanovanje. Tako se je zgodilo, da sem z devetnajstimi leti stanoval sam zase, da sem imel več ko petdeset tisoč frankov dohodkov in so mi bila zaradi tega vsa vrata odprta.

Začel sem hoditi po zabavah in se udajati burnemu življenju. Dan je šel za dnevom, ne da bi naredil kaj za tisto, kar sem sklepal vsa svoja mlada leta. Moje življenje je bilo sprehodi po parkih zjutraj. Popoldne sem hodil na obiske po znanih družinah, večerjal na vseh mogočih krajih. Hodil sem v gledališče. Po polnoči sem kartal in popival.

pravopisnih napak. List »Stahanovec« je pravo gnezdo nepismenosti, s čemer silno škoduje ruski jeziku. Tako se pritožuje »Leningradskaja Pravda« 6. maja t. l.

*
»Ruske šole.« — Absolventi tukajevske šole poznajo ruski jezik samo v toliko, kolikor so se ga naučili v prvih dveh ali treh razredih. Neki Binefeld, jezikovni učitelj, ruskega jezika sploh ne pozna, pa vendar uči druge (Sovjetskaja Sibir, 26. aprila t. l.).

*
»Prenehanje dela radi pritrgavanja plače.« Iz Sretenska poročajo, da so člani, delavci in tehničarji Jarkovske raziskovalne skupine v Transbajkaliji prenehali delati, ker že več kot štiri mesece niso dobili nobene plače. Prisiljeni so prodajati svoje pohištvo, orodje in vse, kar je sploh kaj vredno, da se vsaj za silo preživijo. (Izvestija, 11. aprila t. l.)

Umetno nadomestilo za črevesje

V moravskem mestu Olomucur živi zdravnik, ki je po svojih zadnjih drznih operacijah zaslovel daleč po svetu. To je zdravnik dr. Podlaha, primarij olomuške bolnišnice. Tja so pred dnevi pripeljali nekega pekovskega pomočnika, ki je v samomorilnem namenu izpil kislino, katera mu je na več mestih razjedla črevesje. Zdravnik dr. Podlaha ga je operiral na ta način, da mu je del tankega črevesja nadomestil z umetnim. To je že njegova četrta tovrstna operacija, ki se mu je popolnoma posrečila.

Olimpijski zmagovalnik v skoku ob palici Earl Meadows, ki je zdaj svoj rekord popravil s skokom 4.54 m visoko.

Ljubljanski veleesejem

Senzacija, kot je Ljubljana doslej še ni videla. V dnevi od 2. do 4. julija bo v Ljubljani prvič odkar obstoji naša država lahkoatletski tromatch Belgrad—Zagreb—Ljubljana. Belgrad nastopi z atletski svojega področja, to je iz Vardarske, Moravske, Donavske, Drinske (do Save in Drine) banovine ter seveda Belgrada, Zagreb z atletski iz Zagreba, Vrbanske, Primorske, Žetske, Savske in Drinske (zahodni del pod Savo in Drino), Ljubljana pa z atletski svojega malega področja, dravske banovine. V zadnjih letih je lahka atletika v Ju-

goslaviji mnogo napredovala, na jugu prav tako kakor pri nas. Zveza slovenskih lahkoatletskih klubov je angažirala trenerja Ottona Kleina, ki je bil v svoji štirinajstletni praksi športni učitelj v velikih mestih, Stuttgartu, Bonnu, Gradcu, na Dunaju in zdaj pri nas. Rezultati njegovega dela se bodo videli prav razločno morda šele l. 1939., opazajo pa se že zdaj. Slovenski lahkoatletski letos v začetku sezone dosegajo rezultate, kakršne so prej sredi in na koncu letnega dela.

Priveditev je zamišljena za naše razmere kar drzno širokopolezno. Vse tri reprezentance bodo postavile na štart po 40 atletov; to bo doslej največja interno državna lahkoatletska prireditev pri nas do danes. Že danes vlada za ta boj izreden interes.

Programi Radio Ljubljana

Petek, 11. junija: 11 Šolska ura: Po našem Pohorju (g. Ludvik Zorut) — 12 Po naših logih in gajih (plošče) — 12.45 Vreme, poročila — 13 Čas, spored, obvestila — 13.15 Koncert baletne godbe (plošče) — 14 Vreme, borza — 19 Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura — 19.50 Zanimivosti — 20 Smetana: Prodana nevesta, uvert. (plošče) — 20.10 Ženska ura: Polnovredna hrana in zdravje (ga. Stefanija Grudnova) — 20.30 Zdravice in napitnice. Sodeluje pevski kvartet, harmonika in kitara — 21.15 VI. Koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta — 22 Čas, vreme, poročila, spored — 22.30 Angleske plošče. — Konec ob 23. uri.

Drugi programi

Petek, 11. junija: Belgrad-Zagreb: 20 Zbor — 20.30 Koncert Hrv. glasbenega društva — Dunaj: 19.25 Kabaret — 20.20 Igra »Tri večere v Sibiriji« — 22.20 Simfonični orkester — Trst-Milan: 17.15 Planino — 21 Opera: »Hovanshchina« — Rim-Bari: 21 Opereta — Praga: 20.05 Husova proslava — Variano: 20 Lahka glasba — Hamburg: 20.30 Wagnerjeva opera »Mojstri peveci norimberški« — Stuttgart: 20 Vojaška godba — 21.15 Plesna glasba — Beromünster: 19.15 Švicarska glasba — 21.15 Francoska klavirska glasba — Bukarešta: 19.50 Opera »Don Pasquale«.

V toplem pomladnem večeru se je zgodilo, sredi zelenih travnikov, ob beli cesti, med gozdovi, kjer je stoletja se obnavljajoči sovrag slovenske zemlje, slovenskega duha in krščanske vere dvignil morilno orožje nad najnedolžnejšim med slovenskimi sinovi, ki so branili teptano slovensko čast in njeno svobodo ter stopili v prve vrste v boju za zemljo, kruh, vero in boljše življenje slovenskega ljudstva.

Zločinska roka je zaustavila dih našemu tovarišu, bratu, mirnemu in dobremu prijatelju, akademiku, kandidatu filozofije na ljubljanski univerzi

RUDOLFU DOLINARJU

Nepozaben bo ostal, nihče nam ga ne bo iztrgal iz naše zavesti, nihče izropal iz naših src, z nami in slovenskim narodom bo ostal na veke.

Ob trupu slovenska akademska mladina obljublja, da bo isti plamen, ki je gorel v srcu pokojnega, postal v njej svetlejši in večji ter nikdar ne bo ugasnil.

Večni je hotel imeti potrdilo
za našo še večjo zvestobo —
za našo nikdar izčrpano moč —
za naš nikoli upadel in sedaj še večji pogum.
Naj bo, kakor je vedno bilo, mi čutimo, da bo tako:
kri bo postala — seme,
žrtev bo zacvela v veliko — dejanje,
trpljenje bo skopalo cesto — v lepše, srečnejše življenje.
A v nas mladih naj postane polja kot gora Triglav,
sile v naših žilah naj kipijo kot slapovi naših rek —
in stanovitnost v nas naj težka bo kot zemlja.
Misel naša naj prodre temine vse kot žarek —
in ljubezen naj poveže vse sinove, hčere v dragi nam
Kristovi veri na slovenski zemlji.
Bo g naj daje našim delom blagoslov!

To je prošnja in prišega slovenske akademske mladine ob trupu slovenske žrtve.

AKADEMSKA AKCIJA ZA IZPOLNITEV UNIVERZE

močno, kakor smrt, da najbrž tiste ljubimo, ki so dragi našemu srcu.

Med skrb, ki mi jo je vzbujala nevarnost, v kateri je bila starka, so se mešali očitki, da ji nisem dovolj pokazal, kako sem jo imel prav za prav rad.

Bilo je ob dveh ponoči. Prvi vlak v Compiegne je odhajal šele ob šestih zjutraj. Saj lahko v teh štirih urah umrje. Kdove, v kakšnem stanju jo bom spet videl?

V razburjenju in strahu sem prebil vso dolgo noč. Zjutraj sem se pa odpeljal k nji.

VIII.

Stara Julija me je čakala na postaji. Malo se je bila spremenila odkar je nisem videl, zredila se je in obraz ji je bil še bolj naguban kakor včasih; pa je bila še vedno stara, dobra zvesta Julija ko nekdanj. Spoznala me je takoj, dasi je že slabo videla.

Na vozu mi je pripovedovala, kako in kaj je s teto.

»Včeraj jo je prišlo. Ampak, vidiš, to je moralo priti. Nekaj tednov sem se je tako zelo izpremenila! Prepirla se je, kričala, nas zamenjala. Govorila je samo o tatovih in morilcih. V klet je vsak dan hodila preštrevati steklenice in si je število zapisovala. Drugo jutro je pa trdila, da to ni tisti njen papir. Že zadnjič bi ti bila to rada povedala, ko si bil pri nas, pa si nisem upala. Morda bi se bil ustrašil. Nisem te hotela mučiti. Zdelo se mi je, da bo to kar lepo samo po sebi prešlo, da je samo malo muhasta.

Včeraj sem pa šla k njej s kosilom. Pa je ni bilo nikjer. Iskali smo jo povsod, jaz, Margareta in Jean. On se je nazadnje spomnil, da je odvezal psa. Pes nas je vlekel naravnost v dvornico. Ležala je vznak na tleh. Usta je imela vsa spačena in po eni strani se ni mogla nič ganiti.

Začela je govoriti. A govorila je tako, da smo mislili, da se ji meša. Take čudne besede so ji šle iz ust, da jih nihče ni razumel. A zdravnik pravi, da ima glavo čisto v redu in jasno, le da namesto ene besede rabi kako drugo.

»Govori samo da in ne, in maha z zdravno roko. Če bi vedel, v kakšnih skrbih je bila zadnje noč zaradi tebe. Jaz sem uganila, da ji je bilo zaradi tebe hudo. Izgovorila sem tvoje ime, pa so se ji oči kar zasvetile ob njem.«

Veš, zakaj je zbolela? Samo spomin na tvojega rajnega očeta je kriv. Samo to! Zadnje čase ni govorila o drugem ko o njem. Dejala je: samo da mi bi ne ubili še Andreja! Jaz sem že stara, on pa je tako mlad in tako dober. »Takrat sem videla, da se ji že meša. Zdravnik pravi, da bo morda ozdravela, govorila pa ne bo nikdar več po njegovem mišljenju.

Poslušal sem Julijo, kako je trepetala. Ni se mi zdelo tako čudno, da je teto napadla možganska bolezen. Tudi jaz sem bil že opazil na njej neka čudna znamenja. Sicer je pa ta ženska v življenju toliko trpela, da ni moglo to nikogar presenetiti, kdor jo je poznal.